

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף סג

משנה לעיל: כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים ברוך אתה ה' אלוקי ישראל מן העולם וכו' משקלקלו המינים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהו אומרים מן העולם ועד העולם (ביארנו לעיל בדף נד). הגמרא מבארת שבבית המקדש לא ענו "אמן" אחר המברך, אלא אחר כל ברכה ענו "ברוך שם כבוד מלכותו עולם ועד".

משנה לעיל: והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם וכו' (ביארנו לעיל בדף נד). המשנה הביאה כמה פסוקים כראיה לדבר. הגמרא מבארת מדוע הוצרכה המשנה להביא פסוקים אלה: שאם תאמר שבועז שאל בשם ה' על דעת עצמו ולא לומדים ממנו, יש ראייה מגדעון שמותר לשאול בשם ה' - שהמלאך שנגלה אליו אמר לו: "ה' עִמָּךָ גְבוּר הַחַיִּיל". ואם תדחה ותאמר שהמלאך לא שאל בשלום גדעון בשם ה' אלא רק בא לבשר לו שהשכינה עימו, יש ראייה מפסוק אחר: "וְאַל תְּבוֹז כִּי זָקְנָה אִמְךָ" שבועז לא שאל בשם ה' על דעת עצמו אלא למד זאת מזקני ישראל, שנאמר: "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לַה' הַפְּרוֹ-תוֹרְתְךָ" כלומר שלפעמים מבטלים את דברי התורה כדי לעשות את רצונו של הקב"ה, ומפני שחששו שישכחו שם שמים לכן תיקנו שישאלו בשם ה'.

ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה:

לאחר חטא העגל כשעם ישראל היו מנודים מהקב"ה, אמר משה 'מנודה לרב מנודה לתלמיד' ונטה את אהלו מחוץ למחנה שנאמר בפרשת כי תשא: "וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנִטָּה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד". אמר לו הקב"ה: כשם שאני הסברתי לך פנים כך אתה הסבר פנים לישראל ותחזור למחנה.

אמר רבי אבהו: נאמר שם בפסוק: "וְיָשֵׁב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹון נֶעַר לֵאמֹר יְמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל". אמר הקב"ה למשה - אני בכעס ואתה בכעס, מי יִקְרַב אֶת יִשְׂרָאֵל? אם אתה מחזיר את האהל למחנה - מוטב, ואם לא - יהושע בן נון תלמידך יתמנה במקומו. וזה מה שנאמר "וְיָשֵׁב אֶל הַמַּחֲנֶה", שאכן משה חזר למחנה.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

מעולם לא יצא דבר טוב מפי ה' לבטלה, שהרי ה' אמר למשה שאם הוא לא יחזור למחנה הוא ימנה את יהושע תחתיו. ואע"פ שמשה חזר, בכל זאת התמנה יהושע להנהיג את עם ישראל לאחר מות משה.

ויברך ה' את בית עובד אדום בעבור ארון האלוקים:

בספר שמואל מסופר שדוד והעם אשר אתו העלו את ארון הברית מקרית יערים, בדרך שלח עוזא את ידו ואחז בארון (בשגגה, שלא כדיון) וה' המית אותו שם. בעקבות כך דוד פחד להביא אליו את הארון, ושלח אותו אל בית עובד אדום הגיתי. עובד אדום הגיתי כיבד את הארון, ועקב כך ה' ברך אותו שאשתו ושמונה כלותיו ילדו ששה בכרס אחד תוך שלושה חדשים, שנאמר בדברי הימים: "...עמִיָּאל הַשְּׂשִׁי וְיֶשְׁשַׁכָּר הַשְּׂבִיעִי פְּעֻלְתֵי הַשְּׂמִינִי כִּי בָּרַכּוּ אֱלֹהִים". כלומר שלאחר שהפסוקים שם מפרטים את שמונת בניו של עובד אדום הפסוק מסיים "כִּי בָּרַכּוּ אֱלֹהִים", ולאחר מכן כתוב: "כָּל אֱלֹהֵי מִבְּנֵי עֹבֵד אֲדָם הִמָּה וּבְנֵיהֶם וְאֶחְיָהֶם אִישׁ חֵיל בְּכֶחַ לְעִבְדָּה נְשִׂים וְשָׂנִים לְעֹבֵד אֲדָם" דהיינו שהיו לעובד אדום 62 בנים: 8 בניו המוזכרים לעיל, ועוד 54 שילדו אשתו ושמונה כלותיו לאחר שברכו ה', הרי שילדו ששה בכרס אחד (= אשתו ושמונה כלותיו הן 9 נשים, כפול 6 שווה 54).